

CSIKILAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Svoboda József könyv- és papírkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők. Telefon hívószám 2.</p>	<p>Egyes lap ára 20 fillér. Hirdetési díj előre fizetendő.</p>	<p>FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL CGYÉD.</p>	<p>Megjelenik minden eszerdán. Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legolcsóbban eszméltatnak. Kéziratok nem adtnak vissza.</p>
--	--	--	---

Az erdélyrészi birtokrendezés.

Az erdélyrészi arányosítás és tagosítás évek óta foglalkoztatja a gazdasáradalmat. Az illetékes érdekkörök mozgalmában, képviselőházi felszólalásokban, majd botránysos visszaélések kapcsán a sajtó hasábjain is sűrűn voltak megvitatás tárgya a birtokrendezés kérdései.

A képviselőház a napokban kezdte meg az arányosításról és birtokrendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását; bár a képviselőházban nagyarányú vita indult meg, a javaslat egyes mélyreható rendelkezéseinek a sajtóban való megvilágítása is szükséges azért, mert a szakörök megnyilatkozott óhajaihoz képest a törvényjavaslat alapelvei irányadóul fognak szolgálni a Királyhágon innen fekvő jogterületre nézve megalkotandó törvényes rendelkezések számára.

A javaslat ama része, mely a közbirtokosságok arányosítását szabályozza, tulajdonképpen nem egyéb, mint a fennálló törvényes rendelkezések megerősítése s a törvény ellenére kifejlődött káros gyakorlatnak van hivatva utját állani.

A közbirtokosságok közös használatu erdő- és legelőközösségei ugyanis az utóbbi években meg nem engedhető módon, a közérdek és a birtokosság nagy többségének nyilvánvaló megkárosításával tömegesen kerültek felosztás alá. Ezek a közbirtokosságok legnagyobb számmal a Székelyföldön fordulnak elő s így ezek a felszámolási törekvések kiváltóképpen a területen éreztették hatásukat.

Az egyéni szabad tulajdon kiválása és lehető biztosítása általános elvként domborodik ki a jobbágyrendszer eltörlésével létesített új agrárszervezetben. Azok a birtok- és jogközösségek, melyek a régi rend maradványaképpen maradtak fenn, mindannyia korlátoltja volt az egyéni szabad tulajdon kialakulásának. Az első alkotmányos törvények megadták a lehetőséget erre ott, hol gazdasági előfeltételei megvoltak, sőt a legelőfelosztások engedélyezésével még ezen az elven túlmenőleg is. Az urbéres jellegű erdőközösségek az ország egész területére nézve akként nyertek szabályozást, hogy állandó jellegű közösségi biztosítást. A nemesi jellegű közbirtokosságok korlátlan felosztása meg volt engedve egy ma is érvényben álló rendelkezéssel a Királyhágon inneni jogterületen. (1836. évi XII. trvciikk), ellenben már az ország erdélyi részeire hatályos későbbi törvény (1871. évi LV. trvciikk) felállítja a magántulajdon kialakulásának nevezetes akadályát abban, hogy az erdőterületeknél csak meghatározott területmennyiségnek, száz holdnak engedi meg elkülönítet, önálló gazdálkodási területként való kihasítását. A későbbi rendelkezések ezt az elvet kiterjesztették a havasokra és havasi legelőkre is, sőt a mezőrendőri törvény az ország egész területére a megvélő közlegelőket helyezi ily korlátolás alá.

Minden kétségen kívül nevezetes közgazdasági érdekek védelmére történt. Az erdőgazdaság épp úgy, mint a legelőgazdaság extenzív gazdasági üzemek. Ez a gazdálkodási módszer csak nagyobb gazdálkodási területen üzhető sikeresen. E célból mindenütt ott, hol az érdekek kívánják, az extenzív gazdálkodási területek egysége és oszthatatlansága biztosítandó. Az erdő- és legelőterületek felosztása, egyéni magán-

tulajdonná történt erőszakolt átalakítás, mindentűt feltétlenül pusztító hatással járt a nép szélesebb rétegeire nézve, hol kulturai elmaradottságuk, tökeszegénységük, az éghajlat és talajviszonyok egyetlen lehető gazdálkodási terület gyanánt az erdő- és legelőközösségeket tették alkalmassá. A kisebb existenciák tömeges összeomlását jelentette minden közös vagyon felosztása ott, hol az nem az indusztriális mezőgazdaság fejlődésének természetes folyamata volt, de egy vészes és romboló közgazdasági folyamat.

Az arányosítások ugyanis csak kivételképpen terjeszkedtek ki csupán a haszonvételek arányosítására, a tulajdon felosztását célozták elsősorban. Azok a tulajdonrészesedések pedig, melyek az egyeseknek a legelőbűször százezredrészes hányadokban jelöltettek ki s szolgáltak a telekkönyv tulajdon megállapításának alapjául, a spekuláció biztos és könnyű szákmányává váltak. Mint magántulajdon részesedések értéktelenek voltak, mint haszonvételi közösségek megszűntek létezni. A törvény által jóhiszeműleg felülített korlátolás, a százholdas területlegységek csakhamar ezer, sőt tízezerholdas egységekké alakultak át az arányosítás folyamán. A tulajdon demokratikus megoszlása helyét kirívó egyenlőtlenség foglalja el, hol a birtoktalanok ezrei állanak szemben az erdőlatifundiumokkal. A rendszeres és okos érdekgazdaság helyét elfoglalta a vállalkozó tőke nyereségvágya. Egész vidékek erdőterülete taroltatik le a racionális erdőgazdaság minden szabályai ellenére.

A magyar agrárpolitika rendszertelenségét a multhan kirívó módon megvilágítják a következő tények.

A mellett, hogy a tulnyomólag nemzeti-vidékeken előforduló urbéres erdőközösségek állandóságát és közös használatát hatályosan biztosította a törvény, joggyakorlat és kormányzati intézkedések egész sora, külön törvény létesítette a naszdvidéki volt határvidékek közös jellegű közlegelő tulajdonát, tartotta fenn a szászok lakta fundus regius területen meglévő agrárius közösségek állandóságát. A Királyhágon innen fekvő jogterületen létesítette a szerb és román bánági közösségeket.

E területeken sok százmillió korona értékű közös ingatlanok teszik a népesség gazdasági és kulturális fejlődésének messze jövőre kiható alapjait. A naszdvidéki negyvenegy község tiszta jövedelme a közel húszmillió befektetésen kívül az egymillió koronát meghaladja évente. A királyföldi községek allodialis közös vagyonának jövedelme a községi háztartás biztos alapja. E megkötött vagyonokból százezreket fordíthatnak a jogosultak népművelési, gazdasági célokra, tanulmányi ösztönzőjakra. Ellenben a sicilia bereditás területen nem sikerült kellő módon megvédeni az agrárius közösségeket, hanem a világválság forogtatásba jutottak.

E sorok írója több ízben, így az 1900. év június 13-án a képviselőházban elmondott beszédében felhívta a közvélemény figyelmét a veszedelemre, mely az ország eme részét fenyegette. Az azóta elmúlt évek alatt akadálytalanul haladtott a maga útján a romboló folyamata a közvagyon szétforgácsolásának. Mindazonáltal igen nagy területek vannak még, melyeket a végrehajtott arányosítások közönségekben megbagytak, háromszázezer holdon jóval felül van a megmaradt terület. A javaslat főcélja, hogy azok egységét megővja.

Természetes az, hogy ezeknek a közösségeknek, mint gazdasági egységek megővása mellett, gondoskodni kell azoknak, mint jogi egységeknek megővásáról is. Az agrárius közösségek szabályozása nem történt meg úgy, hogy az összhangban legyen a tulajdonjog alapját tevő telekkönyvi rendszerrel. Ez a közösségek használatát, — illetoleg a haszonvételek szabályozását sokszor

lehetetlenné teszi. De a telekkönyvi jogelvek, — melyek a közösségek rendeltetésével és jellegével ellentétesen a tulajdon erős individuális érvényesülésének engednek tág teret, a gyakorlatban nagy zűrzavart okoztak.

Míg Ausztriában az agrárius közösségek rendszere alkalommal a közösségek szervezése, képvisellete, vagyonekezele, mind rendezést nyer, míg a Svajceban, Bajorországban, Badenben nagy számmal előforduló agrárius közösségek mint jogilag is szervezett tulajdoni egységek tartotnak fenn, nálunk a mezőrendőri és erdőtervény csak félrendszer szabályokat léptetett életbe. A közösségek egész magánjogi jogállását felülről rendezése és szervezése elsőrendű feladata kell, hogy legyen agrárpolitikánk. Hiszen közel hatmillió katasztrális hold területet tesznek ki az ország egész területén az erdő- és legelőközösségek s számuk a közlegelő tulajdon tevő és a felmentett kivételos törvényi szabályozást nyert területeken fekvő közösségeken kívül közel tízezer. E közösségek fenntartását a legtöbb helyen a népesség gazdasági érdeke követeli meg.

Az urbéri rendszer megszüntetésével a liberalizmus alapelveinek tekintették a magántulajdon feltétlen érvényesülését. Nem vették figyelembe az uralkodó aramattal szemben azt a tényt, hogy a jogfejlődéssel nem tartott lépést a népesség zömének, a kisembereknek intellektuális, nem vették figyelembe azokat az etikai nézőpontokat, melyek a közösségnek megővása mellett szólnak.

Az agrárius közösségek a község gazdasági életének tartalékokat képviseltek és képviselik ma is. Azok felbontása mindenütt a szövetkezeti elvben annyira propagált szolidaritás érzetét tette tönkre a község életében.

Ha tehát az egész ország területén az urbéres jellegű közösségek, Erdélyben pedig a naszdvidéki és királyföldi agrárius közösségek fentartása e területek lakosságának gazdasági érdekeiben levőnek bizonyult — ugyanaz alá az elbírálás alá kell venni a volt nemesi jellegű közbirtokosságok területét is, mert nem a jogtörténeti megjelölés — de a közgazdasági jelentőség az irányadó.

A törvényjavaslat másik része, amely a tagosítást szabályozza, hasonlóképpen nagy jelentőséggel bíró irányváltozást jelent.

Az erdélyrészi tagosítási törvény rendelkezései szerint eddig a tagosítás elrendelésénél soha sem érvényesült a gazdasági érdek. Pusztán a birtokosok bizonyos hányadának kérelmére megkezdtek a tagosítási eljárást. Valójában azonban a törvény által rendelt hozzászámításokkal a szükséges egyenlőséget mindig meg lehetett állapítani s a tagosítást egy birtokos kérelmére is mindig elrendelhetők.

Kétségtelen, hogy a tagosítás az intenzív mezőgazdaság lehetőségének egyik hatékony eszköze. Amde annak erőszakolása ott, ahol az intenzív mezőgazdaság más eszközei hiányoznak, ahol a tulnyomólag kisbirtokosokból álló lakosság érdekeiről nem történik kellő gondoskodás, eltekintve az eljárás egyes hibáitól, alkalmas arra, hogy a tömegekben az egész agrár technikai elv iránt ellenszenvet keltsen.

A törvényjavaslat új intézkedése a gazdasági célszerűséget és hasznosságát az engedelmélet előfeltételének állítja fel — s azt előleges szakértői eljárás alapján a földművelésügyi miniszter határozza meg. Együttal azt a nagy jelentőségű rendelkezést lépteti életbe kizárólagosan a kisbirtokosok érdekében, hogy minden községben, hol a tagosítás elrendeltetik, kötelező a közlegelő kihasítása vagy a megvélőnek kiegészítése. E rendelkezés fontosságát bővebben fejtegetni felesleges. A tagosítástól való idegenkedésnek egyik alapoka az, hogy a tagosítással csaknem mindenütt a közlegelőket is felosztották. A régi primitív nyomásos gazdálkodás rendszeréről, — mely a közlegelőtől kívül az ugarleleget is biztosította, — minden átmenet nélkül fordult át a birtokosság az intenzív magángazdálkodásra. Természetes, hogy megint a gyengébb és erőlenebb népelem lett az áldozat.

Az egyes rendelkezések, melyek az eljárásra vonatkoznak: így az osztályozás és becslés megbízhatóság tétele, a mérnök minősítés, fegyelmi kérdés, a közérdek képviselének rendszerezése az eljárásban, mind régen hangoztatott kívánásai az érdekelteknek.

Az intézkedés pedig, mely elrendeli, hogy azok a birtokosok, kik a község területén három birtokrészletnél kevesebb részletből álló és egy holdnál nem nagyobb birtok után van-

nak földadóval megróva, csupán a földméri munkadíjak egy részét fizetik — ami a tagosítási költségek felénél kevesebb része, a kisemberek nagyrésztben való költségmentesítését jelenti.

A tagosítási költségekre nézve az a nagyfontosságú újítás lép életbe, hogy az államkincstár elvállalja az összes tagosítási költségek előlegzését. Ott tehát, hol közgazdasági célszerűség és a tagosítás elrendelése mellett a szelrendelék, a költségek hiánya miatt az eljárás nem fog, mint eddig történt, sokszor évtizedekig elhúzódni. Egyéb-ként részletes utasítás fogja az eljárást szabályozni. Ezek a javaslat főbb elvei.

Az eddig fennállott rendelkezésekkel szemben a gyengébb gazdasági termelőerők, a kis existenciák védelmében a legszélsőbb határokig megy el, s mint ilyen, a gyakorlatban az összesség érdekében érvényesítő racionálisabb gazdálkodás eszköze lesz.

Dr. Sebess Dénes.

Csikszereda jövője.

(A csiki vasutak. — Az államvasutak beruházási tervezete. — Memorandum a kereskedelemügyi miniszterhez. — Dolgozások a székely képviselő.)

Csikmegye természeti kincsekben való gazdagságánál, de meg lakosságának életválságánál fogva is olyan jövőre van predestinálva, mely jövő a gazdasági és közvetve a kulturális história megirandó lapjain is előrangú helyet követel majdán magának. Elkövetkezik pedig majd akkor, amikor a csiki vasutak teljes mértékben kiépülnek.

Hogy a csiki vasutak kiépítése a jövő zenéje, — az kétségtelen. De hogy ez a jövő hamarabb vagy később következé-e el, az már jóformán azok életválságától függ, akik mint Csikmegye polgárságának, közigazgatásának és társadalmának vezetői, hivatva vannak teljes erejükkel közremunkálkodni. E vezető közt első helyet foglalnak el az országgyűlési képviselők, akiknek éppen most módjában áll tenni, cselekedni Csikmegye érdekében, különösen pedig a csikmegyei vasutak fejlesztése érdekében.

A kereskedelemügyi miniszternek ugyanis a közelmúlt napokban készült el az államvasutak új beruházási tervezetével. E tervezet, amely százmilliókat öl fel az államvasutak fejlesztésére, február havában kerül a képviselőház elé. Nem tudjuk, hogy a javaslatban szerepel-e csak egy árva korona is a csikmegyei vasutak fejlesztésének céljára? Ha nem, Csikmegye képviselőinek minden erejükkel oda kell hatni, hogy a milliókhoz jusson e megye vasutjának is. És ha ezáltal nem érnék célt a képviselők, célt fognak érni kitartó munkával.

Ami a parlamenten kívül való munkát illeti e téren, a vezetők napirenden tartják a vasutfejlesztés ügyét.

Nagy gondot okoz Csikvármegye vezetőinek a gazdasági átalakulás kérdése, melyet a székely körvasutnak immár rövid időn belékövetkező végleges befejezése és megnyitása támasztott Kétségtelen, hogy az erdélyi résznek a Gyimesen kivezető utronal lesz a legjelentősebb vasuti vonala, és pedig azért, mert ez a legrövidebb ut a feketengeri kikötőkhöz.

Másfelől főképpen Csikmegyében kincsekben gazdag, jóformán még szűz területeket érint, hol lépésről-lépésre más és más feltételei kínálkoznak fejlődésnek. Nem egy ízben ki is mutattuk, hogy e megyének mely pontjai fognak amerikai módon föllendülni. A helyzet megváltozásának eme jótéteményéből azonban a megye székhelye, Csikszereda város ki van zárva.

A fővasutvonal ugyanis, mely Csikmegye jó darabját át fogja szelni, Madéfalvánál elter és Csikszereda elkerülésével egyenesen Gyimesnek szalad. Madéfalva Csikszeredához a legközelebbi állomás Gyergyó felé. Csikszeredának a fővonatokat tehát csak fűtőülni fognának. Tavalyelőtt már fölfedezték e baji s Csikmegye országos képviselői deputációba mentek a kormányhoz s kérték az elágazásnak Csikszeredába való helyezését. Arra nem

történt semmi. A gyergyói vonalszakasznak decemberben történt megnyitása alkalmával a kormány képviselőiben jelenlévő Szebeni József államtitkár maga is meggyőződött, hogy a székesfehérvári elhelyezése a virágásban levő megyei székvárosnak ártalmára van s az élesen látó és gyorsan gondolkodó közönségnek az elágazás megváltoztatását kilitássa helyezte.

Megmozdult azután Csikvármegye közönsége is és a kereskedelemügyi miniszterhez memorandumot terjesztett föl, amelyben kéri, hogy:

1. A Madéfalvára, egy pusztai mezőre és egy jelentéktelen kisközség határára kihelyezett elágazási csomópontot Csikszeredába, mint a vármegye központjába áthelyezni melótassák.

2. A sepsiszentgyörgyi—gyimesi vonalon a vonatok közlekedését a sepsiszentgyörgyi—gyergyószentmiklósi vonalra olyképp egyesídjék át, hogy a vonal fővonala minőségesebb, a gyimesi vonal csak mint kiegészítés függjön a fővonaltól.

3. A csikszeredai—gyergyószentmiklósi vonalszakaszon külön tehervonatok járjanak s a jelenlegi vonatok pusztán személyvonatok legyenek.

4. Addig is, míg jelen határozatunkban kérelmezés és alig nélkülözhető változások keresztül vihetők lennének, a lehető legsürgősebben elrendeltesse, hogy a sepsiszentgyörgyi—gyergyószentmiklósi szakaszon személyvonatokhoz közvetlen kocsik kapcsoltsanak.

Ezeket a kívánásokat a memorandum tüzetesen meg is indokolja. És ez indokolat mindenki elfogadja. Egy központi város irányító kulturájával és közéletével ily fontos érdekek nem mellőzhető Szamos község csoportosul a város körül, s mint földhely is, egyik legzebb jövőre hivatott pontja a Székelyföldnek.

Katonák gazdasági képzése.

Azok a nagyarányú üdvös intézkedések, melyek földmívelésügyi kormányunkat a nép fiaihoz, a kis embereknek gazdasági kiképzését körül előadások tartásával, gazdasági és ezzel kapcsolatosan háziipari tanfolyamok szervezésével vezérik, mind szélesebb körben s ugyanarra kiterjesztetnek, hogy újabb már a katonák rendszeres gazdasági oktatása az illetékes és erre hivatott tényezők munkaprogramjába felvéttessék.

A katonák más irányú kiképzetésük céljából való oktatása nem egészen új keletű, mert ahol a körülmények kedvezők voltak, társadalomtudományi kiképzésben előadók által már is részesültek; de melyeket a legénység zöme éppen a földmivelő nép fiaiból került ki, csakis üdvösnek és célszerűnek kell tartanunk, mindazon törekvések, melyek ezeknek jövő életfoglalkozásuk és boldogulásuk alapfeltételeinek, a gazdasági ismereteknek megszerzését célozzák.

Főlemelő tudat az, hogy a hazatérő katonacsapatok a katonai felgyelmet, a legyver-fogásokat, hadászati, szóval katonai erényeket sajátít el, hanem magával viszi azon hasznos gazdasági ismereteket is, amelyek éppen a jövő boldogulásuknak képezi alpkövet, s mely képzetség megnyerésével éppen a tudás feyverét adják a kezükbe az arra hivatott népoktatók.

Ily irányú gazdasági kiképzetésében részestülnek a csikszeredai m. kir. honvédszázalaj katonái a csikszeredai m. kir. földmívelés iskola tanszemélyzete részéről, hol a katonák részére rendszeres három hónapig tartó gazdasági iskola szerveztetett.

Időszaki gazdasági előadásokat az iskola tanszemélyzete már az elmúlt évben is tartott; de az eredményes oktatás és siker biztosítása érdekében újabb tüzettett ki célul az, hogy a katonák gazdasági oktatás egy tanfolyam keretén belül szerveztessék, mely irányú törekvés sikerrel is járt, amennyiben Hadffy Imre ezredes a brassói 24-ik honvédszázalaj parancsnoka hazafias felkészítéssel tette magáévá az ügyet s a köz cél érdekében minden lehető elkövet, hogy a katonai szolgálat a hasznos irányú gazdasági oktatással összeegyeztethető és kapcsolható legyen.

A tanfolyam rendezése körül nagy érdeme van a csikszeredai zászlóaljparancsnokságnak, amely nemes ügybuzgalommal és teljes odaadással működött közre a tanfolyam előmunkálatainak megtétele és állandósíthatása érdekében.

A katonák gazdasági tanfolyama a csikszeredai m. kir. földmívelésiskolában múlt év december 29-én vette kezdetét s azóta szakadalanul folyik. A tanfolyamon a gyakorlati irányú kiképzésre különös súly helyeztetik, mely célra az iskola jól berendezett gazdasági és kertészeti szolgálat, hol a tavaszi és nyári frutósabb munkálatok alkalmával szemléltető bemutatások fognak tartatni és így a katonák egy elméleti, mint gyakorlati tudással rendelkező földmivelőkké leendő képzése csakis eredményes lehet.

A tananyag felölteli az általános és részletes növénytermelést a helyi viszonyokhoz való alkalmazkodással kiegészítések berendezését, az állattenyésztési összes ágazatokat,

egészséges és beteg állatok gondozását; az állat egészségügyi törvényes intézkedéseket, kertészeti körében a zöldségtermelést és fatermészetét, végül a legfontosabb törvények ismeretét, köztük az új család törvényt, munkaszerződés családjelnyújtást és az újabb szociálistikus irányzatok megzúlatására irányuló üdvös intézkedéseket.

A rendszeres katonai tanfolyam bevezetésére és az ezt megelőző tárgyalásokra az iskola igazgatóságát az egész Székelyföldön, de főképen Csikvármegyében a mostoha gazdálkodási viszonyok miatt fennálló kezdetleges gazdasági rendszer szülte okok készítettek s az iskola tanszemélyzete kellő körültekintéssel buzgólkodik a siker érdekében.

Hogy mik lesznek az eredmények azt a tanfolyam végén tartandó vizsga fogja igazolni, aminek előre látható sikere nem annyira annak eredményében, mint inkább a benne rejülő gondolatban fog mutatkozni.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Személyi hír.** Mikó Bálint nyug. főispán folyó hó 25-én este hosszabb időre elutazott Zsögödből. Kolozsvárra, Budapestre megy. Majd hosszabb tartózkodásra Olaszországot keresi föl.

— **Nagybeteg főesperes.** Kerezfalváról sajnálatos hírt közöl tudósítónk. Kancz János ottani plebános, felseliki főesperes, nagybeteg. A kiváló tehetségű és nagy szívósságú főpapot szelhüdes érte. Állapota iránt a legszelésebb körben őszinte nagy részvét nyilvánul meg.

— **Ügyvédi vizsgálat.** Dr. Nagy József folyó hó 25-én Marosvásárhelyt szép sikerrel tette le az ügyvédi vizsgálatot. Mint értesülünk a fiatal ügyvéd a napokban megnyitja irodáját Gyergyószentmiklóson.

— **Az erdélyi ref. püspökség.** Az erdélyi református egyházkerület második nagy egyházgyűléjének, a szilágyi—szolnokinak egyházkerületi képviselői Wesselényi Miklós báró koronőr, egyházmegyei és kollegiumi főgondnok hívására jelölt értekezletre gyűltek össze, melyen a Bartók dr. halálával megüresedett püspöki székre egyhangulag Kenessey Bela egyházkerületi főjegyzőt jelölték. Az egyházkerületi főjegyzőt állásra pedig szinten egyhangulag Bartha Dezső szilágyi—szolnoki esperest

— **Kabaret.** Az ideai farsangnak kaczagó jelszava! Ezt a szellemes, feszletlen, józsi, de semmiben meg nem ütköző valamit fölkarolta a helybeli szanatórium-bizottság is, hogy a csiki tüdőbetegek javára a Vigadó termeiben február 8-án estélyt rendezzen rövid, derült, változatos műsorral és tánczazzal. Belépti díj: első hely 2 korona 40 fillér, második hely 2 korona, harmadik hely 1 korona 60 fillér, alóbbeli 1 korona, karzat- és gyermekjegy 60 fillér. Jozsef előre rálhatók február 1-től Szvoboda Jozsefnél. Meghívókat rendkívül pontossággal továbbit a rendező bizottság. Feltöltésüket nagy köszönettel fogadjunk és hirtapilag nyugtazzunk. Nem az a célja ezen összejövetelnek, hogy fillereket a központba küldjék; mert hisz nagyon szánjuk a más megyebeli tüdőbetegeket, nagyon hálásak vagyunk Lukacs György kegyelmes urnak, amiért az csiki tüdőbeteget ingyen akar felvenni az ő szanatóriumába... De mi — helyzetünk által kegyesítve — erősen sovinsztak vagyunk. Nekünk nem elég egy betegnek az ingyen való gyógykezelése. Nekünk az kell, hogy valamennyi s amíg ez nem lehet, amennyi annyi csikmegyei tüdőbeteg nyervej gyógyulást, onyhülest a helybeli kórházban. — Azt is kijelentettük meg az 1907. ősz végén a központnak, hogy csakis egy alakulunk fiókbirozsággá, ha taglajainkat az országos penztarba szolgáltattuk ugyan, de egyéb jövedelmével a bizottság maga rendelkezik csikmegyei tüdőbetegek javára. Készséggel meghajolt az elnökség határozatunknak. S mi most lazás tevékenységgel ahhoz fogtunk, hogy szerezzünk oly összeget, melyből a csikmegyei kórház mellé egy szarnyat építsenek, kizárólag tüdőbetegek gyógykezelésére. Eddigi alapunk ezer korona. De hisz fillerekből lesz a korona; egy-két év alatt szerzünk annyit, amennyi a kezdeményezésre elég. S ezután sem fog lankadni bizottságunk. Mily boldog érzes lesz ha 10—15—20 családunk vissza tudtuk adni a kenyérkereső apat, a gondos édes anyát, a munkaképes fiút... Isten segítsen ebben! Mi pedig tömörüljünk a nemes célra! — Teljes műsora az a zert nem adhatunk, mert annak egy-két pontja meg technikai akadályok légyózesetű függ. Azonban e hét folyamán már széjjelküldtetek a műsora is tartalmazza megívók. De annyit jelezhetünk, hogy változatosabb, élvezetesebb műsor régesrég nem került színpadra. A dalok derültek és derítők, ugyancsak olyanok a szavaltatok is, melyeket egy része ez idő szerinti szereplő fiatal hölgyeink fognak előadni. Van férfinegyes kettő, Domanyancz tanár ur szíves vezénylése mellett precíz előadást várhatunk az üde hangú muzsikális énekesektől. Aztán meg frater- és Kuruczalokokat fog énekelni Fejér Mihály dr. Kadtj zenekísérettel, a négyesdalokat az ifjúsági zenekar ki.éri. Lesznek zenei számok is: fegyedű és zongora. Aztán a szellemes konferencia. — Feltétle-

nül kellemes estét ígérhetünk a közönségnek, kinek nagy számban való megjelenésére már csak a höní célra való tekintettel is biztosan számít és azt nagyon is kéri a rendezőség.

— **Társas vacsora.** A kereskedői kör sajtó helyiségében az „Othon kávéház”-ban folyó hó 25-én este nepes társas vacsorát tartott, melyen részt vett Kállay Ubul főispánunk is. A vacsora alatt jó muzsika és élénk hangulat uralkodott, közben több pohárköszöntő is hangzott el, a keléyles összejövetel a reggeli órákban ért véget.

— **Öngyilkos vasuti mérnök.** A gyergyószentmiklósi—madéfalvi vasutépítéshez kirendelt mérnöki karnak egyik legrokonszenvesebb fiatal tagja volt Veszprémi Dezső, aki annak idején többször megfordult csikszeredai társaságokban is. Veszprémi a napokban szülővárosában Veszprémben agyonlötöte magát. Hogy mi készítette a tragikus lépésre Veszprémit, titok; aminek a rejtelmeségét csak a körülmény, hogy Veszprémi alig pár hete váltott jegyet egy gazdag dunántúli földbirtokos leányával.

— **Templomgyűléslet Madéfalván.** Felkértetünk a következő sorok közléseire: Madéfalva községben 1907. évi június hó 8-án „Templomgyűléslet” alakult. Czélja I. Ferencz József királyi megkoronázásának negyvenéves jubileuma emlékéll egy római katolikus templomot — az 1764. évi január hó 7-én a haza szabadsággért elvezett madéfalvi hősök sírja fölé emelt emléoszobor mellé — építeni. Egy római katolikus közművelődési körnek fentartása, fejlesztése, hogy jó hazafiak, jó magyar katolikusok neveltsenek a jövőnek. Az egyesület szabályzatát a belügyminiszter jóvahagyta. Az ez ideig száz-koronás alapítvánnyal aláírtakozottak száma a százt meghaladja. Felkérjük ez uton is az Istenért és hazáért lekesedni tudókat; ne sajnáljanak felesleges fillérekkel egyesületünknek e magasztos cél elérésére valamit juttatni. Az egyesület nevében: **Az elnökség**

— **A közigazgatásnak fejlesztése.** Andrassy Gyula belügyminiszter a közigazgatás intenzív fejlesztésére melyreható változásokat akar keresztülvinni, aminek első jelell a közegészségügyi kérdések elintézése kerül sorsa az 1908. évi költségvetésben. A vidéki közigazgatás politikájának nemesak szabad teret enged, de annak szélesebb körre való általánosítását szolgálja az illetékes közigazgatási faktoroknak. Ennek hatása alatt már is szaporította a jarasi fözszolgabirozságok számát. A jarások tisztviselői eddig állandóan restanciával dolgoztak és meg a legsürgösebb ügyek elintézése is hónapokat vett igénybe. Ezen igyekeznek most segíteni országszerte azzal, hogy részben új hivatalokat szerveznek, részben a régi közigazgatási intézményeket szervezik át akként, hogy azok a tulszaporodott munkaanyagot jobban dolgozhassak fel. — Kivánatos volna, hogy a február hóban megtartandó törvényhatósági közgyűlés elé a már reggen szükségesnek mutatkozó ötödik fözszolgabirozság létesítése tárgyában javaslat téssek. És esetleg már létező fözszolgabirozságok kiegészítésének. Ugy halljuk, hogy a már több ízben felmerült új fözszolgabirozság székelyhelyi Csikszépvízre akarják kéri, ahol már régebben is szolgabirozság volt s erre fekvésénél fogva is hivatott. E tervek keresztülvitelével közigazgatásunk igen sokat nyerne, és mivel a belügyminiszter mondhatni már előzetesen hozzájárul a szükséges új intézmények és hatóságok létesítéséhez, nem kételkedünk, hogy a törvényhatóság idővezetés nélkül megteszi megfelelő intézkedéseit.

— **Adomány.** Peter Mózes pálfalvi füzérszgyáros négy koronát — egy szekér hulladékát arit — küldött lapunkhoz a csikmegyei arhaváz javára. Rendeltetése helyére juttattuk.

— **Urania.** Január 25-én kezdte meg előadását az Urania a „Vigadó” nagytermében. Az „Élet komédiája” került színpadra Rath István. Szép számu közönség vett részt az előadáson. A bemutatott képek szépek és érdekesek voltak, de a világlátás hiányos, főleg a mozgó képek alakjai alig voltak kivehetők. A termében levő dermesztő hideg nagyon kellemetlen hatású volt a néző közönségre. 25-én „Rendnek muszáj lenni” szinten mulattató életből merített képek kerültek bemutatásra, csekély számu közönség előtt. Ugyanaz nap délután az ifjúság részére tartottak előadást mérésekkelt helyárak mellett. A terem zsufolással megtelt. 26-án azaz vasárnap a „Babona” Géguss és Székely darabját adták elő közepes számu közönség előtt.

— **Öngyilkos honvédszázados** Silberberg Mór honvédszázados Kézdiasárhelyt folyó hó 23-án reggel a temetőben forgópisztolytal job balantékan lötöte magát. Az öngyilkosság oka ismeretlen. Özvegye és négy katonatiszt fia gyászolja.

— **Csetneki csipke.** A segesvári áll. polgári leányiskolában tavaly november hónapján Vándoriné Woltnaun Erzsébet kézimunka tanítóno vezetésével csetneki csipke tanfolyamot nyitott, amelyet január 24-én zárt be Gyöngyössi István igazgató, örömeinek adva kifejezést, hogy a tanfolyamon résztvevők által tervehett kiállítás iraut maris nagy érdeklődés nyilvánul a női közönség körében.

— **Hargvony.** Meg kell emlékeznünk a fővárosban történt ama nagy zeneeseményről, melynek egyik főhőse vármegyénk

szülötte: Deaky Flóra urhölgy, Deaky Sándor kir. tanácsos lánya volt. A hangverseny idényben közvetlen a Lauer 150-ik hangverseny után, mely ugyancsak esemény számba ment és épen a m. kir. zeneakadémia hangversenye előtt rendezett Nemzeti Zenede igazgatósága január 21-én a Fővárosi Vigadó nagy termében egy hangversenyt, melynek műsora csupa újdonságokból állott. Igy Beck Miksa szerénadja „Czinka Panna dala” (Aggházi Károly) és Wolf Ferrari Kamara simfoniája először adattak Budapestesten s így Magyarországon is nyilvános hangversenyen elő. Beethoven Tripel concertje és Bach zongoraversenyének (d moll) 1. tételé szerepeltek műsoron. A művészek hasonlóan első rangoknak bizonyultak Valamennyi a Nemzeti Zenede volt vagy jelenlegi tanítványa. Meszlényi Nándor és Drumár László nevei már Magyarországon kívül is szereztek dicsőséget a magyar névnek. Deaky Flóra urhölgy pedig már legközelebb megindul körútjára. A hangversenyen a kamara simfoniának III. és IV. tételét játszotta I. II. hegedű, gordonka, gordon, fuvola, oboa, klarinét, fagott és kürt kísérettel. A hatás frenetikus volt. A tisztán műtörtékből álló közönség élen a zenede tanári karát, tiszszerez hirta lámpák elé a fiatal művészt, ki így megfelelt felte nehez feladatának. Nemesak technikája, de intellektuális felfogása, feyfelmeztése is segítségére voltak a nagy feladat megoldásában. Örömmel adjuk hírelt ezt olvasóinknak, mert Deaky Flóra urhölgy ezzel a szereplésével ráczáfolt a balhite, hogy a székely nép képtelen a komoly zene művelésére. E helyen említiük meg, hogy a művésznő a nyarat itthon. Tusnádon tölti és ez alkalommal Tusnádfürdőn és városunkban egy-egy hangversenyt fog adni. Augusztus hónapjában zajlik le a vármegyénkben esemény számba menő hangverseny, melyről már, mint bevégzett ténnyről adhatunk számot.

— **Tűz.** A balánbányai üzemevezetéség rézduzó telepe folyó hó 17-én este 8 óra tájban kigyúlt és teljesen a lángok martaléka lett. A tűz olyan gyorsan terjedt, hogy elfojtásáról szó sem lehetett. A telep biztosítva volt; de a kár, melyet a tűz okozott, kiszámíthatatlan és a biztosítási összeggel csak részben kárpótolható.

— **Közvacsora.** A folyó hó 11-én rendezett közvacsora az árva-és szeretetház javára szép összeget hozott össze. 2877 korona volt az összes bevétel. Kiadás 1225 korona. Marad 1652 korona tiszta jövedelem a jótékony célra.

— **Zártkörű bál.** A csikszeredai ipartestület folyó évi február hó 2-án a létesítendő olvasóköre javára a Vigadóban zártkörű bált rendez. Bálanyak: Kállay Ubulné, Fejér Sándorné és dr. Újfaluai Jenőné. Védnökök: Kállay Ubul főispán, Fejér Sándor alispán és dr. Újfaluai Jenő polgármester. Belépti díj: családjegy 4 korona, személyjegy 2 korona. Kezdeté este 8 órakor.

— **Sorsjáték.** Annak idején már megemlékeztünk arról a sorsjátékról, melynek élen Andrassy Gyula és Thaly Kálmán állanak. II. Rákóczy Ferenczhez méltó szobor felállításán fáradoznak, az eddig egybegyűlt alapot egy sorsjátékkal akarják növelni. A huzás folyó évi március 15-én lesz. Főnyeremény 40,000 korona. Van több nagyobb nyeremény még ezenkívül. A sorsjegy ára 1 korona. — A szoborbizottság a magyar nök hazaszeretetebe helyezi bízalmát és a sorsjegyek árusítását nemes partfogásukba ajánlja. — Csikszeredában felkértettek: Kállay Ubulné, dr. Veress Sándorné, dr. Fodor Antalné, özv. Riszner Józsefné, Pap Domokosné, Albert Ödönne, özv. Romfeld Félixné, Tamás Józsefné. — Csikszépvízről: Fejér Ilona, Száva Katinka, Zakariás Antalné, Szabai Menyhértne, Zakariás Anna, Fejér Jánosné. — Csikjenőfalváról: Ferencz Józsefné, Veress Jolán, Trohán Béláné, özv. Hoffmann Béláné, Paláncz Jolán. — Csikszentdomokos: Krausz Piroksa. — Csikszentimre: Sándor Gergelyné, özv. Bánt Jánosné. — Csikszentkirály: Friedländer Lujsóné. Csikszentgyörgy: Puskás Lujsóné. — Csikszentmárton: Cziko Jánosné, Cziko Ilona. — Csikszentmárton: Gözay Péterné, dr. Nagy Jenőné, dr. Csizsér Miklósné, dr. Ady Endréné. Csizsér Károlyné, Lakner Gézáné, özv. Márton Ferenczné, dr. Szabó Alajosné, Finta Józsefné, Gál Istvánné, Baka Jánosné, Duducz Károlyné. — Kerezfalva: Hankó Klárka, Mihály Mátyásné, Rács Béláné, Szabóné Pongrácz Anna, Gernare Anna, Orbán Anna, Szabó Ilona. — Kászonyfalva: Balogh Lenke. — Kászontalitz: Tompos Ágnes, Madarás: Söfalvi Józsefné, ifj. Antal Albertné. Taplocza: özv. Larencz Albertné, Balázs Dénesné, ifj. Száva Lukácsné. Tusnád: Bellák Lipótné, Szilágyi Zsigmondné. Várdolfalváról: Pál Gaborné, Ady Mariska, özv. Adám Ferenczné, Iványi Antalné, Zsögön Zoltánné, Jakab Antalné, Ladó Jánosné, Pál Ignácné, Szilávik Ferenczné, özv. Madár Mihályné, Ferencz Gyuláné.

— **A kamatlábak csökkentése a pénz,** mely egy ideig méreg drága volt, a kamatlábak csökkentésével olcsóbb lesz; az angol bank kezdette meg a kamatlábak mértékletését, követte a francia bank. Mint egy bukaresti távirat jelenti a román nemzeti bank a váltó kamatlábát 7 százalékról 6 százalékra szállította le. Reméljük, hogy azok a pénzintézetek melyek a „szűlt pénzügyi állapotok” miatt felemelték a kamatlábakat követni fogják a fent említett méltányos eljárást.

A közbirtokosságot megszüntetik. Még a középkorból maradt fenn, illetve a régi urbérességből formálódott a mai közbirtokosság, amely az ország sok helyén nyakára nőtt a városok és vármegyék közönségének, amelynek anyagi érdekei számtalan szervenvednek sérelmet a közbirtokosság miatt. Igen sok városban valószínűsített élet-halál harc okozója lett, hogy egy-egy birtokot a közbirtokosság magáénak deklarálta, holott az esetleg az egész város közönségé. Az igazságügyminiszter most azzal a tervvel foglalkozik, hogy a közbirtokossági, volt urbéres és a hasonló jellegű erdő, fűrész, legelő és bányaközösségekben levő osztatlan illetőségek vagy arányjogok összeváltásánál előforduló visszaélések miatt eme közösségek jogviszonyait a törvényhozás útján új jogalapon rendezze. E célból belügyminiszteri rendelet alapján vármegyékben is összeírják a közbirtokossági területeket.

A közsönös reformja. Bécsben, mint ismeretes, nemrég egyesület alakult, amelynek tagjai kötelezték magukat, hogy a szokásos kalapemelés helyett katonásan fognak köszönni egymásnak és ismerősöknek. Az egyesület most, mint Bécsből írják, mozgalmat indított, hogy a hölgyek is minél nagyobb számmal lépjenek be az egyesületbe, mert a közsönös reformjának legnagyobb akadályai az, hogy az emberek hölgyismerősöknek rustellének szalutálni, mert attól félnek, hogy megsértődhetnek. Remélik azonban, hogy a jövőben a hölgyek maguk fogják hozzátartozóikat és ismerősöket rávenni, hogy a katonás közsönös módját fogadják el. Sőt az osztrák reformátorok még ennél is tovább mennek és meg akarják reformálni a nők közsönését is, és pedig oly módon, hogy az eddigi fejhajtás helyett ők is szalutálnak. Igaz, hogy ezt a reformot nem az egészséges érdeke teszi szükségessé, hanem a — divat. Amely arányban növekszik ugyanis a női kalap, annál nagyobb nehézségbe ütközik a fejhajtással való közsönés, mert az veszedelmes fenyegetést jelent, hogy a hatalmas kalap lefordul a fejükről és összezilálja a fodrásznők remekét. Hogy a bécsi szalutáló-egyesület legújabb vívmánya fog-e tért hódítani, még a jövő és — a divat dolga.

Elezámolás és köszönet. Csikszentimrén folyó évi január hó 18-án rendezett jótékony célú táncmulatság tiszta jövedelme 109 kor. 24 fillért tett ki. Az összes bevétel 265 kor. 30 fill. volt. Felülkelték: dr. Novák Albert 14-40 kor., Sándor Gergely birtokos 10 kor., öz. ifj. Jakab Alajosné 5 kor., Govrik Gerő, Lövinger Ödön 3—3 kor. Benedek Gábor, Baky Károly, Betegh Gyula, Kóthy Antal 2—2 kor., Hamari György 2 kor. 40 fill., Szántó Györgyné, Kalló Kovács Géza 1-40—1-40 kor. Pál Gyula, Csédy Gábor, id. Gergely Károly, öz. Bálint Jánosné, Balló Imre, Fried Hermann 1—1 kor., Hamari György 2 kor. 40 fill., Demes Elek és Balló Lajos 40—40 fill. Kik ép úgy, mint azon nemesszöv. hölgyek, kik a jótékony célra tombola tárgyakat voltak szívesek adományozni, fogadják a rendezőség halás köszönetét.

KÖZGAZDASÁG.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóület Reesvénnyártása. Budapest, heti jelentése a társadalmi forgalomról és a pénzügyről. Budapest, 1908. január 23.

A budapesti tőzsdé a lefolyt héten szilárd alaphangulat mellett aránylag csendes volt és csak helyi értékek képeztek nagyobb forgalom tárgyát. Az állandóan javult pénzügyi helyzet kedvezően befolyásolja az értékpapírpiac irányzatát és a közönség mind nagyobb mértékben kezdi a jó kamatozású papírokat vásárolni.

Ami a forgalom részleteit illeti, ugy kiemeljük a hazai bank részvények áremelkedését, melyel tökéfelemelési hírekkel hoznak kapcsolathoz, továbbá az észak-magyarországi közönségben és a magyar vasúti forgalmi r. t. részvények árválását, mely utóbbi részvényeknél ama körülménnyel hozták kapcsolatba az irántuk mutatkozott keresletet, hogy a múlt esztendőre fizetendő osztalékot az előző évvel szemben 4 koronával magasabbra becsülik. Áremelkedést értek el továbbá a magyar kereskedelmi r. t. részvények, melyek beavatott oldalról nagy tételekben vásároltak, továbbá a fiumei rizshántológár részvényei, melyeknek áralakulását szintén kedvező osztalék becsülete befolyásolták.

A sorsjegypiaczon a pesti hazai első tőkepénztár sorsjegyek értek el nagyobb áremelkedést, de magyar jelzáloghitelbanki konverziós nyereménykötvények iránt is mutatkozott különösen vidékről folytonos érdeklődés, valamint általában a sorsjegypiac hangulata kedvezőbbnek mondható.

A pénzügyi viszonyok nálunk a lefolyt héten nem enyhültek lényegesen, de úgy az angol, valamint a francia jegybank is hivatalos kamatlábát éppen a mai napon leszállította.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:

4%, magyar koronajáradék —	Jan. 16.	Jan. 23.
Magyar keresk. r. t. részv. —	586	595.
Első magy. bizt. társasági részv. —	10100.	10300.
Észak-magyarországi közönség. r. —	245.	260.
Magyar vasúti forgalmi részv. —	364.	372.
Fiumei rizshántológár részv. —	2900.	3000.

MOTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

HERKULES-MOTORVÁLLALAT
Budapest V., Váci-ut 30.

Ajánljuk úgy cséplési, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, leggyorsabb benzínlokomobiljait, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás kifizetésért!!!

Üzemzavarok kizárva! Bámulatlan egyszerű szerkezet! Rendkívül csekély benzinfogyasztás. 13—14 éves flu is kezelhető!

Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!

Kétszáz darab díszes levél a Magyarországon üzemben levő motorokról!

Tanítók és magán-hivatalnokok

egy előkelő életbiztosító részvénytársaság helyi képviseletének átvételé által igen tekintélyes mellékjövdelemre tehetnek szert. Ajánlatok „B. R. mellékjövdelem” jellege alatt Győr és Nagy hírdetési irodájába, Budapest, Magyar-utca 8. számú czimzandok.

Hirdetmény.

Csik-Szentkirály községre nevezve az 1892. XXIX. t. cz. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekkönyvekbe való bejegyzése és a telekregisztráció bejegyzése helyesbítése iránti eljárás befejeztéven, ez azzal a felszólítással tetetik közre:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. cz. 15. és 17. §-ai alapján — ideértve a §-oknak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-ában és az 1891. XIII. t. cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is —, valamint az 1889. XXVIII. t. cz. 7. §-a és 1891. XIV. t. cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t. cz. 22. §-a alapján történt törleses ervenytelenséget kimutathatják, e vegből törleses keresetüket hat hónap alatt vagyis 1908. évi június hó 30-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtják be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törleses kereset annak a harmadik szemelynek, aki időközben nyilvankönyvi jogot szerzett, határyára nem szolgálhat;
2. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t. cz. 16. és 18. §-ainak esetében ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. §. §-ában foglalt kiegészítéseit is —, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése érdekében ellentmondással elmi kívannak, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt vagyis 1908. évi június hó 30-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vetetni nem fog;
3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt esetekben kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvankönyvi jogukat bármily irányban sértve velik — ideértve azokat is, akik a tulajdonjog aranyának az 1889. XXXVIII. t. cz. 16 §-a alapján történt bejegyzését selemesnek találják —, e tekintetben felszólításukat tartalmazó kerényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1908. június hó 30-ik napjáig bezárólag nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulatása után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvankönyvi jogokat szerzett harmadik szemelyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbírság tkvi hatósága.
Csik-Szentmárton, 1907. december 20.
Göcsy Péter,
kir. abíró.

DITRÓ NAGYKÖZSÉG ELŐLJÁRÓSA.

1503. szám. 3-3

1907.

Árlejtési hirdetmény.

Ditró község előljárósa közhírré teszi, hogy a község központján az új templom téréből e célra kiszakított helyen esetleg a sétatérnek nevezett területen építendő községi elemi iskola építését versenytárgyalás útján a szóbeli árverés mellözésével a községi képviselőtestületnek mult év december hó 18-án tartott gyűlésen hozott határozata folytán kiadja.

Vállalkozni óhajtok felhivatnak, hogy ajánló leveleiket 65000 korona kikialtási árnak megfelelő 10% os bánatpénzzel készpénzben, vagy pedig óvadékképes értékpapirokkal felszerelve, melyben a vállalati összeg számmal és szóval valamint az is kiírandó, hogy a feltételi pontokat, költségvetést és tervet ismerik és azoknak magokat alávetik 1908. január hó 30-án d. e. 9 óráig a községi bírónak adják be.

A beadás ideje iktandó és a borteakra rávezetendő. A jelzett időn túl beadott ajánlatok nem fogadtnak el. A versenytárgyalás 1908. január 30-án d. e. 9 óráig kezdődőleg fog megtartatni.

A költségvetés, terv és feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők

Ditró, 1908. január hó 1-én.
Előljáróság:
Zathureczky Bálint, Csiby Imre,
jegyző. bíró.

Hirdetmény.

Alattírt birtokossági elnök közhírré teszi, hogy Csikmindszent közbirtokossága tulajdonát Kepező „Medvestelek” és „Al-óboráda” nevű kaszáló és legelő terület 1908. évi február hó 10-ik napján délelőtt 8 órakor három egymás után következő évre Csikmindszent község házánál megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

Csikmindszent, 1908. január 15.
Nagy István,
bíró, elnök.

Üzletem folyó évi október hó 1-től Kapu-utca 46. sz. alatt nyílik meg.

Vann szörénésim a t. község b. tulajdonosát hozni, hogy Brassóban, Lencsor 26. szám alatt ideiglenesen

SZÜCSMŰHELY

nyitottam, hol kizárólag saját készítményű módosított női gallorok (bonk) karmantyuk (mullok), assörme, krimmer és szövet sapkák a legújabb divat után a legelősebb árak mellett kaphatók

Egy a városban, mint a külföldön szerzett tapasztalatom alapján a kellemes helyzetű juttatnak, hogy a legmesszebbre menő lakosoknak a legpontosabban és legmagyabban megelégedésre megrendelés után eleget tudok tenni.

A fent említettek kivül készítek a legújabb divat után mindenemű assörme, női és gyermek-kabátokat, figarok és palettokat, egyzával e szakmához tartozó összes cikköket leggyorsabban pontos kiszolgálás és legelősebb árak mellett.

Ugyintén elvállalok bebeledléseket, premezeseket, javításokat és stálakításokat.

Néham vásárolt szörmeárak díjmentesen tisztítottak.

Bécses partiógástól kérve, vagyok kiváló tiszteltet!

Weiszfeiler Sándor,
24-62
pipere-szűcs.

Üzletem folyó évi október hó 1-től Kapu-utca 46. sz. a. nyílik meg.

Üzletem folyó évi október hó 1-től Kapu-utca 46. sz. a. nyílik meg.

Vidéki megrendelések a leggyorsabban lesznek eszközölve.

Szám 1908. ki. 1-3

Faeladási hirdetmény.

A csikbánkfalvi közbirtokosság nevében közhírré tetítik, hogy a tulajdonát képező Csikmadaras II-ik határ rész Sug erdőrézben futótűz által részben megperzselt törzsenkinti becslés útján 8386 köbméternek talált fenyőhaszonfa eladása czéljából folyó évi február hó 17-én délután 2 órakor Csikdánfalva község házánál nyilvános szóbeli és zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Az erdőrezs a damukvölgyi utra vezető utmellett fekszik minden nagyobb befektetés nélkül kibaszálható.

Kikialtási ár 50050 korona azaz ötvenezerötven korona.

Árverezni kívánók kötelesek az árverés megkezdése előtt a kikialtási ár 10 százalékát bánatpénz gyanánt letenni készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban.

Utóajánlatok nem fogadtnak el. A fatőmeg becsáron alul eladatni nem fog. A szóbeli árverés megkezdése előtt zárt írásbeli ajánlatok is beadhatók

Árverezni kívánók ezekről azzal értesítetnek, hogy a részletes árverési és szerződési feltételeket és a becslési kimutatást megtekinthetik Csikdánfalva község házánál.

Csikdánfalván, 1908. január 20-án.
Antal Dénes, bíró, jegyző.
Antal Gergely, bíró, elnök.

LEVELÉZŐ-LAPOK.

Nagy választékban, szebb-nel szebb kivitelben kaphatók Szvoboda József könyv és papírüzletében helybéli és vidéki takszépes, valamint másnemű képes üdvözlő-kártyák és

Továbbá kaphatók mindenféle dobozos és mappá levelepapírok; iekolakönyvek és taskák; írószerek, tollak, tolszárak és mindenféle füzetek, rajztáblák és festékek stb.

Faarverési hirdetmény.

Alulírottak, mint a lázárfalvi róm. kath. lelkész és tanító, gör. kath. lelkész és tanító tulajdonában levő erdő-illetmények ez időszereinti haszonélvezői közhírré tesszük, hogy a megnevezett illetmény erdőnkben mult év nyarán tűz által megperzselt száraz, becslés szerint 473 m³ gembőlűd luc- és jegenye fenyő haszonfa készlettel 2365 korona azaz kettőezerháromszázhatvanöt korona kikialtási árban 1908. február 10-én d. e. 8 órakor Lázárfalva község házánál megtartandó zárt írásbeli ajánlattal egybekötött nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek elfogjuk adni.

Árverezők az árverés megkezdése előtt kötelesek a kikialtási ár 10 százalékát bánatpénz képen az árverést vezető elnök kezébe letenni. Az 1 koronás bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlatok a megajánlott összeg 10 százalékának megfelelő összeggel vagy óvadékképes értékpapírral látandó el és abban kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

Utó-ajánlatok nem fogadtnak el. A fatőmeg becsértéken alul eladatni nem fog.

Az árverési és szerződési feltételek, valamint a becslésre vonatkozó közlelbi adatok a lázárfalvi gör. kath. lelkézi hivatalnál megtekinthetők.

Lázárfalva, 1908. január 28-án
Bardócz István s. k.,
róm. kath. plebános.
Boér György s. k.,
gör. kath. lelkész.
Imre Jenő s. k.,
közs. tanító.

Több eredeti pirostarka (berni, szimentali, pinzgau, és zimentali) borjúzó tehen eladó. — Vetelár részletekben is fizethető. — Hol? — Megmondja e lap kiadóhivatala.

A hatalom és ártatlanság keverékei az

ALBA BIVALYTEJKRÉM . . . ára 1 kor. 50 fill.
ALBA BIVALYTEJKRÉM SZAPPAN ára 1 kor. — fill.
ALBA BIVALYTEJKRÉM HÖLGYPOR ára 1 kor. 50 fill.

hatása gyors és állandó. — Dr. gróf Hugonay Vilma budapesti orvos szerint az Alba bivalytejkrém készítmények arc- és kézbőr finomítására, a szeplők és más arctisztatlanságok eltávolítására a legjobban ajánlható és legmegbízhatóbb szerek, melyek egy jóságos és láthatatlan tündér varázs erejével hatnak s rövid használat után is, rózsás színt és ifjú bájtt kölcsönöznek az arcnak.

A legkiválóbb orvos szakértők véleménye szerint a kevésbé szép nő arca is valóságos átszellemül ezen abszolút tisztaságu Alba bivalytej készítményektől. — Az Alba bivalytejkrém készítmények nem csak harmat finomságot és ruganyosságot kölcsönöznek az arcnak, hanem hideg, szél és nap ellen is a leghathatósabbban megvédik. A krém és szappan egyforma jóhatása, a hölgypor pedig a krémre kitűnően tapad és az arcon felismerhetetlen. **2 krémet, 2 szappant, 2 hölgyport barmenve küld a készítő:**

BALÁZSOVICH SÁNDOR KORONA GYÓGYSZERTÁRA
ÉS SZÉKELYFÖLDI TERMÉKEK SZAKLABORATORIUMA, SEPSISZENTGYÖRGYÖN.

Csikszeredában kapható a gyógyszerárakban, valamint Fekete Vilmos illatszer-raktárában.

22-52

A MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ SZÖVETKEZETE
BOROSZTÁLYÁNAK EGYEDÜLI RAKTÁRA CSIKSZEREDA ÉS VIDÉKE RÉSZÉRE
GÖZSY ÁRPÁD GYÓGYSZERÉSZNÉL CSIKSZEREDÁBAN.

A szövetség borosztálya a nagyméltóságú földművelésügyi miniszter támogatásával létesült és annak állandó felügyelete alatt áll. A szövetséget által szállított borok kivétel nélkül a budapesti m. kir. országos chemiai intézet által vannak felülvizsgálva s azok tisztaságáért s valódiságáért a legteljesebb mértékben szavatosságot vállal a szövetség.

Az ország legjobb borvidékeiről származó kitűnő minőségű zamatot, fajtákat! Eladás nagyban és kicsinyben. **Vörös és fehér borok** hordókban és palackokban, **62 fillertől** felfele literje.

A szövetséget szállít a boron kívül jutányos áron **mindennemű egetett és edesített széness italokat is**, melyek szintén Gözsy Árpádnál rendelhetők meg.

12-52

Ajánlja továbbá Gözsy Árpád „Fekete-sas” gyógyszerára műlaboratóriumában feldolgozott székellyföldi győgytermékeit és a legújabbban forgalomba hozott kozmetikus ezikeit, u. m.:

Ibolya-krém és székelly havasi-gyopár-krém, az arc és kéz hársónyosan puhán és fehérre tartására. **Bármely országosan hirdettetett krémekkel kiállja a versenyt. Egy tégely ára 1 kor.**

Hargitai növény-hajszes, legkitűnőbb szer hajhullás és hajkorpa ellen. **Egy üveg ára 1 korona 40 fillér.**

Saliolyl Menthol szájvíz, a fogak és a száj ápolására: a fogak fehéren tartására páratlanul ismert egyedül álló szer. **Egy üveg 1 korona 60 fillér.**

Ajánlja különféle **likőr-essenciáit** és az ahhoz szükséges kellekkeit, melyekkel, házilag készíthet, egy liter kitűnő likőr alig jón 1 korona 60 fillérbe.

Egy üveg fenyőkvivont 1 korona; orvosi-lag csisz, készvény; hűlés és idegfejlesztő rendszerre; meleg kádfürdőbe öntve, kész egy kitűnő fenyőfürdő.

Ajánlja **női és férfi övazereit**, teljes díszkruccióval, jutányos áron.

FELHIVÁS!

Azon szülők, akik gyermekeiket az Ipari s kereskedelmi pályára öhajják küldeni, forduljanak

Máthé Denes tanárhoz

Pestvármegyében, **Monor** városban, aki mint az ottani polg. iskola tanára hazafias kötelességből teljesen díjtalanul helyez el tisztos polgároknál jelenleg is, miként már több éven át 26

Elhelyezhető:

1. Vaskereskedő ..	2	Középsők, Elemi iskolával 9-4 oszt.
2. Fűszerkereskedő ..	3	
3. Rőfőskereskedő ..	2	
4. Nyomdászatanuló ..	3	
5. Pápirkereskedő ..	1	
6. Cukorka készítő ..	2	
7. Mezes bábos ..	1	
8. Cukrász ..	1	
9. Kalapos ..	2	
10. Asztalos ..	3	
11. Lakatos, gépész ..	4	
12. Pék ..	1	

Az érdeklődő szülők forduljanak **Máthé Denes tanárhoz** vagy a **Monorkerületi Lapok** kiadóhivatalához **Monoron**, teljes bizalommal, ahonnan kimerítő felvilágosítást nyerhetnek. 3-5

Keresztes István

gyógyódtírói vas, fűszer, üveg, és porcellán vegyes kereskedésében azonnal felvételik az e szakmát értő segéd.

A „TRIFOLEUM” HAJPETROLE

elejét vessi a fejbőr megbetegedésének s így megakadályozza a haj kihullását s megvédi nemcsak a külső káros behatásoktól, de megakadályozza a haj kihullását még akkor is, ha súlyos belső betegségben szenvedünk. — A „Trifoleum” a hajnak ugyszólván tápláléka s így a hajnak vele való rendszeres ápolása által a fej solasem kopaszodik és csak a legkésőbb öregségben öszül meg. Használata a leggyorsabb: esténként lefekvés előtt a felrázott folyadék-ka! megnedvesített spongea vagy gyapju-darab-bal a fejbőr bekenjük; néhány napi használat után megszűnik a hajhullás és korpaképződés. **Hölgyeknek, állandó használatra nélkülözhetlen**

Egy üveg ára 2 korona.
 Három üveg ára 5 korona.

Kapható az egyedüli elárusító nál: **Fekete Vilmos** illatszer-tárában: **Csikszeredában.**

MEGVÉTELRE KERES
KISEBBRENDÜ
PÉNZSZEKRENYT

A CSIKTAPLOCAI FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET IGAZGATÓSÁGA.

Kétszáz korona a modern technika legújabb remeke
A MIGNON IRÓGÉP

Különös előnyei: **Barkl tanulás nélkül rögtön ír. Azonnal és állandóan látható írás. Leggyorsabb szerkezet. Aczélbetűk. Masol és sokszorosít. Bármely drága írógéppel egyenrangú. Egyvel jótállás.**

Szabadalmazott ipar!!

Budapest, VII., Csengery-utca 24.

Megrendelhető: _____

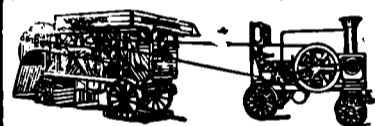
Lapunk kiadóhivatalában

KALMÁR ÉS ENGEL

MOTOR- ÉS GÉPGYÁRA

Városi raktár: **BUDAPEST** Gyár és iroda: V., Lipót-körút 18. **Üveg-utca 19.**

Ajánlja egy cséplőgépet, mint malomüzemre leggyorsabb benzinneműmotorjait, benzolokomobill-jait, valamint szivó-gázmotorjait, melyek V. Lipót-körút 18. bármikor üzemben megtekinthetők.

— Teljes jótállás — **Egyedülálló újítás!**
 kitűnő osepülésért! Ezen motorok egyenletes járásuk és barmulatos egyszerű szerkezetük folytán bármely legújrat-lanabb ember által is azonnalkönyven kezelhetők. **Árjegyzék ingyen. Olcsó árak részletfizetéssel.**

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

CSIKSZEREDAI FIOKINTÉZETE.

Osztálysorsjegyek főelárusító helye.

Uj persely-betét rendszer.

Utalványok és hitellevelek bel- és külföldre.

Szelvény-beváltás.

Elvállal tőzedei megbízásokat és átutalásokat bármely piacra. Az intézet képviseli az ország legrégibb és legnagyobb „**Trilezti általános biztosító társaságát**” és eszközül tűz-, üveg-, jég-, betörés-, élet- és baleset biztosításokat.

42-52

Jelzálogkölcsonőket nyújt 300 koronától kezdődőleg felévi tőkötörlesztést és kamatot magában foglaló részletfizetések ellenében 10-től 65 évig terjedő időre 4 1/2% alapkamaton. Magasabb kamatu előző kölcsönőket konvertál. Minden kölcsönőnt a **leggyorsabban** folyósít.

Leszámitol hat hónapig terjedő váltókat legolesőbb kamat mellett.

Takarekbeteteket naptól-napig 4 1/2%-al kamatoztat és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.

Előleget ad értékpapirokra és betárolt árakra.

Folyószámlai hitelt nyújt elfogadó biztosítéokra. Foglalkozik a **bank- és pénzváltó-üzlet** minden ágával, u. m.: vásárol és elad a legmáltányosabb áron **értékpapirokat, sorajjegyeket, idegen pénzeket stb.**

Elad sorajjegyeket csekély havi részletfizetésre (az első részlet lefizetése után a nyere-mény már a bevét illeti.)

Képkerekek nagy választéka!

A közönség szives figyelmébe!

A nagy közönség szives figyelmét felhivom nagyválasztéku képkerekeimre és olcsó üvegezésemre. — Elvállalom

EGÉSZ ÉPÜLETEKNEK ÜVEGEZÉSÉT,

bármily fajta és nagyságu üvegekkel. — Tehát ne mulassa el senki megtekinteni a m. kir. törvényház melletti üzletemben a szebb-nél szebb és minden igényeket kielégítő képkereket mielőtt azt más-hol megrendelné. — amit olcsón és gyorsan állítok elő.

Mindenki, aki nálam legalább husz koronára vásárol, egy életnagyságu képet kap. Csupán három koronát kell fizetni a passa-portuért.

Teljes tisztelettel: _____

KARDA GYULA.

Özv. Karda Lajosné italmérésében kaphatók: jó küküllő-menti borok, likőrök, a legfinomabb tearumok, s mindenféle egetett és szésses italok kis és nagy mértékben, melyek a legolesőbb árak mellett hozatnak forgalomba.

Olcsó és pontos kiszolgálás!

Ingyen kép! — Ingyen kép!

Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

Hosszurovó Cement Födélcserép

majdnem határtalan tartósságu, igen könnyü födőanyag, olcsó áron kapható

PORTLAND CEMENT GYÁRNÁL BRASSÓBAN.

Iroda: Kapu-utca 15.

Iroda: Kapu-utca 15.